

การศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทย เรานั้น เป็นระดับที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าในระดับอื่น ๆ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรัฐบาลได้พยายามที่จะขยายการรับนักเรียนที่เข้ามาเรียนต่อจากชั้นประถมตอนต้น ให้มีจำนวนมากขึ้นและให้เพียงพอกับความต้องการของชาติ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาขึ้น วิธีการแก้ไขขั้นหนึ่งก็คือ การปรับปรุงในด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยการใช้สื่อทัศนูปกรณ์เข้าช่วยในการสอนเพื่อให้รากฐานที่มั่นคงแข็งแรงแก่ผู้เรียน สำหรับจะได้นำเอาความรู้ที่ได้รับไปเป็นคุณประโยชน์ต่อไป

อาจกล่าวได้ว่า สื่อทัศนูปกรณ์เข้ามามีบทบาทอยู่ในเมืองไทย เป็นเวลานานแล้ว การสอนหลายวิชาที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อทัศนูปกรณ์อย่างแท้จริง รวมทั้งในการสอนภาษาอังกฤษ ระดับเริ่มต้นในโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากผู้เขียนได้เคยเป็นครูภาษาอังกฤษ ทำให้ได้เห็นว่า ครูภาษาอังกฤษไม่ค่อยนำเอาสื่อทัศนูปกรณ์เข้ามาใช้ในการสอน แม้จะใช้ก็เพียงอย่างง่าย ๆ ไม่กี่ชนิด จึงทำให้เห็นความจำเป็นว่า ควรจะศึกษาถึงเรื่องนี้ เพื่อจะได้ทราบว่า ครูภาษาอังกฤษได้นำสื่อทัศนูปกรณ์อะไรบ้าง มาใช้ในการเรียนการสอน และใช้มากหรือน้อยเพียงใด ต้องประสบปัญหาอย่างไรบ้างในการใช้ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ๆ ต่อไป และเพื่อคว่าปัญหาของโรงเรียนในแต่ละสังกัด มีมากน้อยเพียงใด

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้ทำเฉพาะในโรงเรียนที่มีการสอนระดับประถมศึกษาตอนปลายในพระนครและธนบุรี โดยแยกประเภทโรงเรียนต่าง ๆ ออกตามสังกัด คือ โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ซึ่งการแบ่ง

โรงเรียนออกเป็นประเภทดังกล่าวนี้ ทำให้มองเห็นปัญหาของโรงเรียนในแต่ละสังกัด ส่วนราชการได้ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาของสังกัดโรงเรียน นั้น ๆ สนใจศึกษา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไปได้

ในการสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้เขียนได้ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) และแบบชั้นรวมค่า (Stratified Random Sampling) ได้ประชากรเป็นโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวแห่ง ละ ๔ โรงเรียน รวม ๓๒ โรงเรียน และโรงเรียนสาธิต ซึ่งส่งแบบสอบถามคืน ๓ โรงเรียน ในจำนวน ที่เลือก ๔ โรงเรียน รวมทั้งหมดเป็น ๓๕ โรงเรียนด้วยกัน

ในการเก็บข้อมูล ใช้วิธีส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้ครูใหญ่และครูภาษาอังกฤษของโรงเรียนดังกล่าวเป็นผู้ตอบ ภายหลังจากการสร้างแบบ สอบถาม และทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนปะนังพิทยาศึกษา แล้วและได้คิดแปลงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมกับนัดวันไปรับกลับด้วยตนเอง ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ส่งไปตาม จำนวนครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน และของครูใหญ่ในโรงเรียนละ ๑ ชุดด้วยกัน รวมทั้ง หมดมี ๑๒๐ ชุด ได้รับคืน ๑๓๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ ซึ่งข้อมูลที่ได้นับได้ว่า เป็น ข้อมูลที่เชื่อถือได้พอควร

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แยกข้อมูลไว้ตามลำดับชั้น เสนอเป็น ตารางย่อย และคำมีชนิมเลขคณิต

ผลของการวิจัย สรุปได้ดังต่อไปนี้

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ครูใหญ่และครูภาษาอังกฤษชั้นประถมปลาย ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นครูหญิงมากกว่าชาย

๒. ครูส่วนใหญ่มีวุฒิ ป. กศ. สูง และปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

๓. ครูมีความรู้และประสบการณ์ทางโลหิตศนศึกษาเกินกว่าครึ่ง

ส่วนมากได้จากการศึกษาวิชาครู มีครูที่ได้เคยเข้ารับการอบรมเรื่องนี้โดยเฉพาะประมาณ หนึ่งในสาม

รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน

ภาษาอังกฤษ

๑. โรงเรียนส่วนมาก ใช้อุปกรณ์การสอนแบบง่าย ๆ เช่น กระดานดำ รูปภาพต่าง ๆ ของจริง ทำสมมุติภาพ และใช้อุปกรณ์ประเภทใสตัวสลับ คือ เครื่องบันทึกเสียง บางประมาณหนึ่งในสาม

๒. โรงเรียนเทศบาล ใช้โทรทัศน์การศึกษามากที่สุด

๓. โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา มีและใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษามากที่สุด

๔. อุปกรณ์ที่ครูไม่ค่อยนำมาใช้ คือ กระดานดำดำดี กระดานนี้เทศ
กะบะทราย ใคออรามมา

๕. ครูใช้วิทยุโรงเรียนในการสอนภาษาอังกฤษน้อย

๖. ในการเลือกใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ครูเลือกตามความเหมาะสมกับ
เนื้อหาวิชาที่สอน

๗. ครูไม่ค่อยมีการเตรียมนักเรียนก่อนใช้อุปกรณ์ แต่มีการช่วย
ความสนใจก่อนใช้

๘. เมื่อใช้อุปกรณ์แล้ว ส่วนมากวัดผลการใช้อุปกรณ์นั้นโดยสอบ
ตามความรู้สึกลของนักเรียน

ความคิดเห็นของครูใหญ่ และการบริหารงานสื่อทัศนศึกษาในโรงเรียน

๑. ครูใหญ่ยอมรับในคุณค่าของสื่อทัศนูปกรณ์ แต่บางคนเห็นว่า ทำให้เสียระเบียบวินัยในชั้นเรียน

๒. ครูใหญ่ส่งเสริมการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ แต่มีการดำเนินงานที่เป็นโครงการจริงจังน้อย

ปัญหาและความต้องการของครูใหญ่

ปัญหาที่สำคัญคือ ขาดความสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา จากผู้บริหารการศึกษาชั้นสูงขึ้นไป ทำให้ไม่มีงบประมาณและกำลังคนที่จำเป็นงานอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ยังต้องการแหล่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะควาย

ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษและบริการทางโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน

๑. ครูภาษาอังกฤษยอมรับว่า โสตทัศนูปกรณ์ช่วยให้การอธิบายบทเรียนง่ายขึ้น ช่วยให้ประสบการณ์แก่เด็กมากขึ้น และทำให้เด็กจดจำบทเรียนได้แม่นยำ

๒. ครูมีความเห็นว่า บริการทางโสตทัศนศึกษาที่โรงเรียนจัดให้ยังไม่เพียงพอ

๓. ครูบางคนเห็นว่า การใช้โสตทัศนูปกรณ์เป็นการเพิ่มภาระและทำให้ระเบียบวินัยในชั้นหย่อนลง

ปัญหาและความต้องการของครูภาษาอังกฤษ

๑. ครูต้องการอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น เทปบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการทางภาษา ในการสอนภาษาอังกฤษ

๒. ครูต้องการผู้เชี่ยวชาญเพื่อแนะนำและให้ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์

๓. ครูต้องการแหล่งความรู้เพิ่มเติมในค่านนี้โดยเฉพาะ

จะเห็นว่า ครูต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์มาก และที่นำมาใช้ก็มักเป็นประเภทที่หาได้ง่าย มีอยู่ทั่วไป เช่น กระจกนาคำ ภาพต่าง ๆ ซึ่งใช้กันมากกว่าอย่างอื่น นอกจากนี้ เห็นได้ว่า โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอัตราการใช้โสตทัศนูปกรณ์น้อย ทั้งยังมีปัญหาในการใช้หลายอย่าง

ในอัตราสูง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นเพราะครูยังขาดความรู้ในด้าน การเลือกและการใช้
 วัสดุทัศนูปกรณ์อยู่มาก นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีจำนวนอุปกรณ์เหล่านี้ที่ไม่เพียงพอด้วย
 จึงทำให้ครูไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย และเหมาะที่จะนำมาใช้ประกอบการสอน

ขอเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องนี้ ซึ่งทำให้ได้ค้นพบปัญหาและข้อเท็จจริง
 เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษหลาย ๆ ประการ และเพื่อที่จะ
 ให้การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตอนปลายนี้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยมีวัสดุทัศนูป
 กรณ์เข้าร่วมช่วยด้วย ผู้เขียนจึงได้ขอเสนอแนะดังนี้ คือ.

๑. โรงเรียนควรให้ความสนใจต่อการใช้อุปกรณ์การสอนประเภท
 ต่าง ๆ และวิธีการใช้ โดยส่งเสริมให้มีสิ่งเหล่านี้ขึ้นในโรงเรียน เป็นคนช้า จัดหา
 หนังสือคำรับคำราคาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ทางทัศนศึกษา ไว้ให้ครูได้ใช้ศึกษา
 ค้นคว้า เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน

๒. ผู้บริหารโรงเรียน หรือครูใหญ่ ควรจะมองเห็นความสำคัญ
 ในเรื่องนี้ และมีการจัดสรรเงินงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับกรณีในแต่ละปี
 เพื่อทำการจัดซื้ออุปกรณ์ในแต่ละปี นอกจากนี้ควรส่งเสริมการผลิตอุปกรณ์ใช้เอง และ
 การจัดหาอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาใช้ในโรงเรียนด้วย พร้อมกับควรจัดหาห้องสำหรับไว้อุปกรณ์
 ในการสอนโดยเฉพาะเป็นเอกเทศ

๓. ควรมีการสำรวจอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนเป็นระยะ ๆ
 เพื่อจะโคจรหาว่า อะไรชำรุดของซ่อมแซม หรือขาดอุปกรณ์ประเภทใด จะได้จัดซื้อมา
 ไว้ให้พร้อม โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่จำเป็นและมีคุณค่าในการสอนภาษาอังกฤษควรจัดหาและนำ
 มาใช้ซึ่งได้แก่ เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง ตลอดจนของปฏิบัติการทางภาษา ควรขอความ
 ร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการในการติดตั้งให้

๔. ครูใหญ่ควรจัดให้มีการประชุมพบปะในระหว่างครูหัวหน้าหมวดวิชาและครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนขึ้นเป็นระยะติดต่อกัน โดยกำหนดเวลาที่แน่นอนไว้เป็นครั้ง ๆ ไป เช่น เดือนละ ๑ หรือ ๒ ครั้ง ทั้งนี้ เพื่อร่วมมือประสานงานและปรึกษาหารือกัน เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ครูในหมวดวิชาหนึ่ง ๆ อาจใช้อุปกรณ์การสอนร่วมกันได้ ซึ่งนอกจากจะประหยัดเวลาแล้ว ยังช่วยถนอมอายุของอุปกรณ์นั้นให้ยืนนาน นอกจากนี้ ควรจัดการอภิปรายในแง่ที่เกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์ การนำไปใช้ และการวิเคราะห ข้อย ๆ เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ

๕. โรงเรียนควรจัดเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ เช่น ศึกษาพิเศษ มาบรรยายเกี่ยวกับงานโลหทัศนศึกษาให้ครูในโรงเรียนฟัง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านนี้ ตลอดจนส่งครูไปเข้ารับการอบรมเมื่อมีส่วนราชการส่วนใดส่วนหนึ่ง จัดการอบรมโลหทัศนศึกษาขึ้น เช่น การอบรมโลหทัศนศึกษาของกองการศึกษาผู้ใหญ่ หรือ ของกรมสามัญศึกษา เป็นต้น

๖. สำหรับโรงเรียนชาวนคร ควรขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอรับโลหทัศนูปกรณ์บางประเภทเข้ามาไว้ใช้ในโรงเรียน หรือจัดหารายได้เพื่อซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ ด้วย และส่งเสริมการหาความรู้ทางโลหทัศนศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ครูในโรงเรียน ในทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหาในด้านนี้ให้ลดน้อยลง

๗. จากการศึกษาครั้งนี้ได้พบว่า ครูมีอัตราการใช้โลหทัศนูปกรณ์บางประเภทน้อยมาก ทั้งที่โลหทัศนูปกรณ์ดังกล่าวได้มีผู้คนพบแล้วว่า มีคุณค่าต่อการเรียนการสอนมาก โลหทัศนูปกรณ์ดังกล่าวนี้ ได้แก่ กระดานผ่าสาธิต กระดานนิเทศ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพทึบแสง ภาพยนตร์เสียง โทรทัศน์เคลื่อนที่ และการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น อุปกรณ์บางชนิดที่โรงเรียนไม่สามารถจัดหาได้เพราะราคาแพง ก็อาจยืมจากหน่วยงานบางแห่ง มาใช้เป็นครั้งคราวได้

หน่วยงานที่ให้บริการยืมวัสดุอุปกรณ์แก่โรงเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกด้วย มีหลายแห่ง เป็นต้นว่า

๑. แผนกโลหิตศนศึกษา กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ
๒. ศูนย์โลหิตศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
๓. หน่วยโลหิตศนศึกษากลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. ศูนย์โลหิตศนศึกษา วิทยาลัยเทคนิค
๕. สำนักงานแถลงชาวอเมริกัน สาทร พระนคร
๖. สำนักงานแถลงชาวอังกฤษ สีลม พระนคร
๗. สำนักงานแถลงชาวญี่ปุ่น ปทุมวัน พระนคร

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีเวลาและทุนทรัพย์จำกัด ดังนั้น ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาค้นคว้า จึงยังไม่กว้างขวางนัก และยังมีข้อบกพร่องอยู่อีกหลายประการ ทั้งยังมีเรื่องน่าสนใจที่การวิจัยนี้ ครอบคลุมไปไม่ถึง และควรจะได้มีการค้นคว้าศึกษาต่อไปอีก เป็นต้นว่า

๑. ศึกษาถึงทัศนคติ และความสนใจ ของนักเรียนที่มีต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์แต่ละประเภท เพื่อการจักหาและการใช้ให้สอดคล้องกันกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

๒. ควรทำการวิจัยเฉพาะเรื่อง เช่น สำรวจปัญหาการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อการนี้ในโรงเรียนราษฎร์ ในโรงเรียนประชาบาล ในโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของวงการศึกษา และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลุกลงไปเฉพาะราย

จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ แม้จะไม่ได้ผลสมบูรณ์นัก แต่คาดว่า คงจะมีคุณประโยชน์ต่อวงการศึกษาของไทยบ้างไม่มากนักน้อยในปัจจุบัน และควรจะเป็นงานที่มีผู้ดำเนินการวิจัยค้นคว้าสืบต่อไป ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้นกว่านี้.